

NOWE ZASADY ZNAKOWANIA I REJESTRACJI ZWIERZĄT

Fundacja TAURUS

Co się zmieniło?

6 stycznia 2023r. weszła w życie nowa ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt. Nowe unormowania prawne dotyczą przede wszystkim katalogu gatunków objętych obowiązkiem ewidencjonowania, zasad i terminów dokonywania zgłoszeń, a także wyboru środków identyfikacji. Zniesiony został również obowiązek stosowania paszportów bydła w obrocie krajowym – obecnie paszporty służą dokumentowaniu wyłącznie przemieszczeń zagranicznych, a podstawową drogą informowania o zdarzeniach jest aplikacja IRZplus.

Nowelizacja przepisów miała na celu dostosowanie polskiego prawa do regulacji obowiązujących w Unii Europejskiej, pozwala też na bardziej skuteczne czuwanie nad dobrostanem zwierząt i walkę z chorobami zwierząt, np. afrykańskim pomorem świń czy ptasią grypą. System identyfikacji i rejestracji zwierząt jest nadto kompatybilny m.in. z bazami danych Inspekcji Weterynaryjnej.

Dotychczasowy rejestr zwierząt gospodarskich i siedzib stad, który zawierał dane dotyczące bydła, owiec, kóz i świń, został przekształcony w komputerową bazę danych i uzupełniony o informacje na temat nieewidencjonowanych do tej pory przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa gatunków: koniowatych, wielbłądowatych, jeleniowatych, a także zakładów drobiu.

W ślad za poszerzeniem zasobów nowe przepisy zawierają inną definicję posiadacza (w przypadku koniowatych mowa jest również o właścicielu), a podstawową kategorią – w miejsce siedziby stada – stała się działalność. Obowiązkowi zgłoszenia podlegają cztery główne rodzaje działalności, tj:

- siedziba stada, która oznacza: chów, hodowlę, wypas, miejsce gromadzenia, grupę tresowanych zwierząt, ich skup, obrót nimi, pośrednictwo w tym obrocie, cyrk objazdowy, targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt a także ubój zwierząt pochodzących z innych siedzib w celu produkcji mięsa na użytek własny,
- rzeźnia,
- zakład drobiu,
- zakład przetwórczy lub spalarnia.

Modyfikacja zasad i terminów dokonywania zgłoszeń

Każdy z wymienionych rodzajów działalności oznaczono odrębnym numerem, a posiadacze zwierząt dotychczas nieewidencjonowanych przez Agencję są zobowiązani – oprócz wystąpienia o nadanie statusu producenta – do zarejestrowania:

- siedziby stada koniowatych oraz zgłoszenia zwierząt – w terminie 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy,
- siedziby stada jeleniowatych i wielbłądowatych – nie później niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy – również od tej daty posiadacze zwierząt mają 18 miesięcy na oznakowanie i zgłoszenie zwierząt,
- zakładu drobiu oraz dokonania zgłoszenia w komputerowej bazie liczby ptaków lub jaj wylęgowych – w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Odrębne terminy obowiązują na zgłaszanie urodzeń i znakowanie zwierząt w zależności od gatunku. I tak:

- hodowcy bydła niezmiennie na dokonanie obu czynności mają 7 dni,
- posiadacze owiec i kóz na zgłoszenie urodzenia zwierzęcia i jego oznakowanie mają maksymalnie 30 dni, jeśli matka była objęta wsparciem dobrostanowym. W innym przypadku znakowanie owcy lub kozy musi nastąpić w terminie 30 dni od objęcia matki wsparciem – jednak nie później niż 180 dni od urodzenia potomstwa lub przed opuszczeniem przez nie siedziby stada, w której się urodziło,
- w przypadku jeleniowatych i wielbłądowatych termin na dokonanie obu czynności wynosi maksymalnie 9 miesięcy,

- nowe przepisy obligują posiadaczy świń do zgłoszenia urodzenia i oznakowania tych zwierząt terminie 37 dni, natomiast w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej u świń – termin dokonania zgłoszenia wynosi 2 dni,
- w przypadku koniowatych na zgłoszenie urodzenia ustawa przewiduje termin 3 miesięcy przy czym opis i identyfikację zwierzęcia sporządza obecnie właściwy związek hodowców koni w ciągu 12 miesięcy od urodzenia.

W przypadku wszystkich wymienionych wyżej gatunków zdarzenia inne niż urodzenie należy zgłaszać przed upływem 7 dni od jego wystąpienia.

Dopuszczenie alternatywnych metod identyfikacji

Zmiana przepisów pozwala na stosowanie tych środków identyfikacji, które zostały uwzględnione w unijnych przepisach: zwykłych i elektronicznych kolczyków lub opasek na pęcinę, kapsułek ceramicznych (bolusów), wszczepianych transponderów oraz tatuaży. Jest to uzależnione od kombinacji oznaczeń przypisanych konkretnym gatunkom zwierząt oraz oferty dostawców, którzy zostali wpisani na prowadzoną przez ARiMR listę. Dla użytkowników aplikacji IRZplus procedura zaopatrywania się w środki identyfikacji jest znacznie uproszczona.

Upowszechnianie internetowej obsługi zgłoszeń

Od wejścia w życie ustawy na podmioty nadzorowane posiadające numer WNI (weterynaryjny numer identyfikacyjny) nałożono obowiązek składania zgłoszeń wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem aplikacji IRZplus. Natomiast posiadacze zwierząt do końca 2025 roku nadal będą mogli dokonywać zgłoszeń w formie papierowej. Stosowne formularze udostępnione są do pobrania na stronie internetowej ARiMR. Od 1 stycznia 2026 r. obowiązkowe stanie się informowanie o zdarzeniach dotyczących utrzymywanych zwierząt wyłącznie za pośrednictwem aplikacji IRZplus. Podmioty, które już teraz robią to elektronicznie, zostają zwolnione z obowiązku prowadzenia tradycyjnej księgi rejestracji lub ewidencji.

W przypadku świń 2 razy w roku (do 30 czerwca oraz do 31 grudnia) należy sporządzać spis zwierząt, który uwzględni również nieoznakowane jeszcze zwierzęta.

Zniesienie obowiązku stosowania paszportów bydła w obrocie krajowym

Istotną zmianą jest również rezygnacja z paszportów dla bydła w obrocie krajowym. W przypadku planowanego wywozu zwierzęcia tego gatunku do innego kraju Unii Europejskiej obowiązkowe jest zgłoszenie tego z wyprzedzeniem 5 dni w biurze powiatowym ARiMR, które w ciągu 3 dni wyda bezpłatnie niezbędny dokument.

Nowe wzory kolczyków dla zwierząt

Nowe kolczyki dla bydła zawierają:

1) numer identyfikacyjny zwierzęcia zapisany za pomocą 14 znaków, przy czym 9 pierwszych jest wysokości nie mniejszej niż 5 mm, a 5 ostatnich jest wysokości większej niż 9 pierwszych i nie mniejszej niż 10 mm, z których:

a) dwa pierwsze znaki – to litery „PL”,

b) dwanaście następnych znaków – to przyznany zwierzęciu indywidualny numer identyfikacyjny, którego: – dwa pierwsze znaki – to cyfry oznaczające numer serii, – dziewięć następnych znaków – to cyfry oznaczające numer zwierzęcia, – ostatni znak – to cyfra kontrolna,

2) znak graficzny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – w górnej części po lewej stronie kolczyka,

3) linearny kod kreskowy – dwa z pięciu przeplatany, który koduje 12 cyfr indywidualnego numeru identyfikacyjnego przyznanego zwierzęciu, umieszczony tylko na części żeńskiej kolczyka.

Na duplikacie kolczyka cyfra rzymska oznaczająca numer duplikatu jest umieszczana nad literami „PL”. Kolczyki są w kolorze żółtym.

Nowe kolczyki dla owiec i kóz zawierają:

1) numer identyfikacyjny zwierzęcia zapisany za pomocą 14 znaków o wysokości nie mniejszej niż 5 mm, z których:

a) dwa pierwsze znaki – to litery „PL”,

b) dwanaście następných znaków – to przyznaný zwierzęciu indywidualny numer identyfikacyjny, którego:

– dwa pierwsze znaki – to cyfry oznaczające numer serii,

– dziewięć następných znaków – to cyfry oznaczające numer zwierzęcia,

– ostatni znak – to cyfra kontrolna,

2) znak graficzny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – w górnej części po lewej stronie kolczyka.

Na duplikacie kolczyka cyfra rzymska oznaczająca numer duplikatu jest umieszczana nad literami „PL”. Kolczyki są w kolorze pomarańczowym.

Nowe kolczyki dla świń zawierają:

1) numer siedziby stada zapisany za pomocą 14 znaków o wysokości nie mniejszej niż 5 mm, o którym mowa w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,

2) znak graficzny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – w części środkowej lub na kołnierzu kolczyka.

W przypadku duplikatu kolczyka nie stosuje się oznaczenia numeru duplikatu. Kolczyki są w kolorze pomarańczowym.

Więcej informacji na stronie: www.poradyprawne-aurus.pl

Informator został przygotowany w ramach realizacji przez Fundację TAURUS zadania publicznego w zakresie prowadzenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, bezpłatnej mediacji oraz edukacji prawnej w Powiecie Wrzesińskim w 2023r.

Zadanie publiczne jest finansowane ze środków budżetowych Powiatu Wrzesińskiego.

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

